

Pengeinstitutter
Nyhedsbrev vedrørende
regnskabsaflæggelse for 2017

Audit & Assurance

Indledning

Deloitte har igen i år fornøjelsen af at udsende et kort nyhedsbrev vedrørende regnskabsaflæggelsen for 2017. Der har i 2017 ikke været væsentlige ændringer til den gældende regulering, som har indvirkning på regnskabsudarbejdelse i 2017. Vi henviser derfor til modelårsrapporten for 2016, som kan fungere som inspiration. Vi vil for regnskabsaflæggelsen for 2018 udarbejde en detaljeret opdatering af vores modelårsrapport som følge af implementeringen af IFRS 9 og den danske regnskabsbekendtgørelse.

Fra og med 2016 har der været et krav om at der i revisionspåtegningen for børsnoterede selskaber skal medtages en beskrivelse af centrale forhold ved revisionen. Fra og med 2017 vil dette krav være gældende for alle pengeinstitutter. I den uafhængige revisors erklæring på årsregnskaber vil der derfor blive oplyst om centrale forhold ved revisionen. Formålet med at kommunikere centrale forhold ved revisionen er at skabe gennemsigtighed omkring den udførte revision og derigennem øge kommunikationsværdien af revisors erklæring.

I de nedenstående publikationer kan I finde inspiration til regnskabsudarbejdelsen, hvad end I aflægger efter IFRS eller regnskabsbekendtgørelsen:

- Modelregnskab for pengeinstitutter, der anvender regnskabsbekendtgørelsen: ([Modelårsrapport 2016](#))
- IFRS eksempel regnskab: ([IFRS eksempel regnskab](#))
- For regnskabsudarbejdelsen 2018 vil implementeringen af IFRS 9 betyde flere oplysningskrav i årsrapporterne aflagt efter IFRS. Dette vil blive en omfattende ændring, hvor oplysningerne der afgives skal være mere uddybende og vil være betydeligt mere tidskrævende for de respektive regnskabsafdelinger. Deloitte har offentliggjort nedenstående publikation der er en omfattende illustrativ vejledning om oplysningskravene. Vejledningen kan findes her: ([Illustrativ årsrapport pengeinstitutter IFRS \(engelsk\)](#))

For at sikre overholdelse af kravene til årsrapporten, anbefaler Deloitte fortsat, at instituttet anvender checklister for at sikre fuldstændigheden af de krævede oplysninger. Deloitte har i den forbindelse udarbejdet en regnskabscheckliste der kan downloades ved anvendelse af formularen i følgende link [Regnskabschecklisten 2017](#)

Vores nyhedsbrev sætter fokus på, hvad der er relevant for regnskabsudarbejdelsen for 2017 baseret på den seneste regnskabskontrol og øvrige regnskabs- og reguleringsmæssige forhold.

Indholdet i nyhedsbrevet er:

1. Finanstilsynets regnskabskontrol og temaundersøgelser
 - 1.1. Nedskrivningstest af goodwill
 - 1.2. Anlægsaktiver bestemt for salg
 - 1.3. Oplysninger om dagsværdimåling
 - 1.4. Lovpligtige oplysninger i delårsrapport
2. ESMA's prioriteringer for kontrol af 2017 regnskaberne
3. Regnskabsmæssige forhold
 - 3.1. IFRS 9 oplysningskrav
4. Reguleringsmæssige forhold
 - 4.1. CRR Indfasning af IFRS 9
 - 4.2. Nedskrivningsegnete passiver.

1. Finanstilsynets regnskabskontrol og temaundersøgelser

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen har i 2017 foretaget regnskabskontrol på basis af de udarbejdede årsrapporter og delårsrapporter. Derudover har Finanstilsynet foretaget en række temaundersøgelser vedrørende specifikke oplysningskrav jf. nedenstående

Resultatet af den udførte regnskabskontrol er offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside: [Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol 2016](#)

Vi har i det følgende kort, og anonymiseret, gengivet hovedpunkterne i Finanstilsynets afgørelser.

1.1 Nedskrivningstest af goodwill

Det er Finanstilsynets vurdering, at virksomhedens årsrapport manglede følgende oplysninger i relation til nedskrivningstesten på goodwill.

- Manglende oplysninger om nærtstående parter
- Manglende oplysninger om hybrid kernekapital, herunder om valuta, udstedelsernes størrelse samt rentesatserne
- Manglende oplysninger i ledelsesberetningen og anvendt regnskabspraksis
 - Ved ophør af udarbejdelse af koncernregnskab bør der gives oplysninger herom i ledelsesberetningen
 - Ved ændret indregning af goodwill som know-how og edb-anlæg bør der ske oplysning herom under anvendt regnskabspraksis.

Det skal bemærkes, at ovenstående relaterer sig til virksomheder, som aflægger års- og halvårsrapport efter bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmægler-selskaber m.fl.(regnskabsbekendtgørelsen). Forholdet er dog også relevant for virksomheder, der aflægger efter IFRS, da Finanstilsynet anvender IFRS til fortolkning af regnskabsbekendtgørelsen.

1.2 Anlægsaktiver bestemt for salg

I henhold til IFRS 5, afsnit 6, skal anlægsaktiver klassificeres som bestemt for salg, hvis den regnskabsmæssige værdi primært vil blive realiseret ved salg snarere end ved fortsat brug af aktiverne. IFRS 5, afsnit 7 og 8 indeholder nærmere bestemmelser om, hvornår aktiver kan anses for bestemt for salg. Et af kriterierne er, at salget skal forventes gennemført inden for et år. Dette gælder uanset, at der er indgået en bindende salgsaftale, når overdragelsesdagen og dermed indregning af salget først sker mere end et år efter balancedagen.

Hvis overtagelsesdagen for aktiverne er f.eks. den 1. januar 2017, kan transaktionen først indregnes som salg i henhold til IAS 18, afsnit 14 i 2017, hvilket vil sige mere end et år efter balancedagen (31.12.2015). Aktiverne kan derfor ikke klassificeres som bestemt for salg i årsrapporten for 2015.

1.3 Oplysninger om dagsværdimåling

Det overordnede formål med oplysningskravene i IFRS 13 er, at regnskabet skal indeholde information, som gør regnskabsbrugerne i stand til at vurdere:

- Metoder og input, der er anvendt ved opgørelsen af dagsværdien af de aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi i balancen (hvad enten dette er på tilbagevendende basis eller ej)

- Påvirkningen, som de tilbagevendende dagsværdimålinger – der i et væsentligt omfang gør brug af ikke-observerbare input (dvs. niveau 3 i dagsværdihierarkiet) – har haft på resultatopgørelsen eller anden totalindkomst i den pågældende periode.

Omfanget af oplysninger, der skal gives i relation til dagsværdiopgørelser, afhænger af, om dagsværdiopgørelsen er foretaget til brug for henholdsvis tilbagevendende og ikke-tilbagevendende måling af balanceposter til dagsværdi eller til brug for oplysninger i noterne om dagsværdi af et aktiv eller en forpligtelse, som ikke indregnes til dagsværdi i balancen.

Tilbagevendende dagsværdimålinger af aktiver eller forpligtelser er dem, andre IFRS'er kræver eller tillader i balancen ved slutningen af regnskabsåret. Ikke-tilbagevendende dagsværdimålinger af aktiver eller forpligtelser er dem, som andre IFRS'er kræver eller tillader i balancen under særlige omstændigheder (f.eks. måling af dagsværdi fratrukket salgsomkostninger for aktiver, som besiddes med henblik på salg, jf. IFRS 5, Anlægsaktiver bestemt for salg og opførte aktiviteter).

Det er vores vurdering på baggrund af regnskabskontrollen, at virksomhederne bør have særlig fokus på:

- Oplysninger om, hvilke faktorer der har indgået ved målingen af obligationerne til dagsværdi, jf. IFRS 13, afsnit 91, og IFRS 13, afsnit 93, herunder hvilken metode der har været anvendt ved beregningen af dagsværdien.
- Redegørelse for, hvilke faktorer der har været væsentlige ved vurderingen af, at f.eks. obligationerne skulle reklassificeres fra niveau 2 til niveau 3, og i hvilket omfang faktorerne har indgået ved målingen af obligationerne, jf. kravene herom i IFRS 13, afsnit 93, litra e, (iv).

1.4 Lovpligtige oplysninger i delårsrapport

I henhold til IAS 34 og yderligere danske oplysningskrav til delårsrapporter for børsnoterede virksomheder er der en række oplysningskrav til delårsrapporter, som skal oplyses. Jf. IAS 34, skal følgende forhold oplyses:

- IAS 34 har oplysningskrav for anvendt regnskabspraksis (som udgangspunkt er det nok at bekræfte, at den er i overensstemmelse med seneste årsregnskab, hvor dette er tilfældet)
- Sæsonudsving i aktiviteten og usædvanlige transaktioner
- Ændringer i skøn af væsentlig betydning
- Udstedelse, tilbagekøb og indløsning af gældsinstrumenter (f.eks. obligationer) og aktier
- Udbetalinger af udbytte
- Segmentoplysninger, hvis IFRS 8, Driftssegmenter kræver segmentoplysninger i virksomhedens årsregnskab
- Efterfølgende begivenheder
- Ændringer i aktiviteten, f.eks. køb og salg af virksomheder
- Dagsværdier af finansielle aktiver og forpligtelser, jf. IFRS 13, Dagsværdimåling og IFRS 7, Finansielle instrumenter: Oplysninger, herunder oplysninger relateret til dagsværdihierarki og metoder for opgørelse af dagsværdier.

Ovenstående oplysningskrav alene er relevante i relation til oplysningskravene for delårsrapporter.

Det skal bemærkes at IFRS 1 ved førstegangsanvendelse af IFRS kræver yderligere oplysninger i delårsregnskaber, der aflægges i det regnskabsår, hvor virksomheden overgår til at anvende IFRS.

Det er vigtigt at bemærke at disse oplysninger i delårsrapportens skal gives for hele perioden 1. januar – f.eks. juni 2016, og ikke blot for det pågældende kvartal.

2. ESMA´s prioriteringer for kontrol af 2017 regnskaberne

Det europæiske værdipapirtilsyn ESMA har udmeldt prioriteter for kontrol af 2017 regnskaberne. Disse prioriteter forventes de nationale tilsyn - i Danmark Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen - ligeledes at have med ved deres regnskabskontrol af 2017 regnskaberne.

ESMA´s prioriteringer for kontrol af 2017 regnskaberne omfatter nedenstående:

- Offentliggørelse af forventede virkninger af implementeringen af større standarder (IFRS 9 Finansielle Instrumenter, IFRS 15 Indregning af omsætning fra kontrakter med kunder og IFRS 16 Leasing)
- Specifikke udfordringer vedrørende IFRS 3 Virksomhedssammenslutninger og IAS Pengestrømsopgørelse.

ESMA vil fortsat have fokus på områder fra tidligere år, og det vurderes, at nedenstående områder er vigtige at holde sig for øje:

- Kundespecifik information – primært i forhold til nedskrivningsvurderinger
- Andre skønsmæssige områder, hvor kundespecifikke informationer er påkrævet
- Hvordan påvirker udviklingen i det finansielle marked (f.eks. Brexit) årsrapporten
- Dagsværdiurdering og tilknyttede noter – IFRS 13.

Disse temaer er valgt, fordi der fortsat identificeres problemstillinger, og fordi forholdene på de finansielle markeder stiller særlige krav i relation til IFRS aflæggere. ESMA opfordrer såvel virksomheder som revisorer til at være opmærksomme herpå ved udarbejdelse og revision af regnskaber. Der henvises til ESMA´s offentliggørelse af deres prioriteter i "[ESMA enforcement priorities for 2017 financial statements](#)".

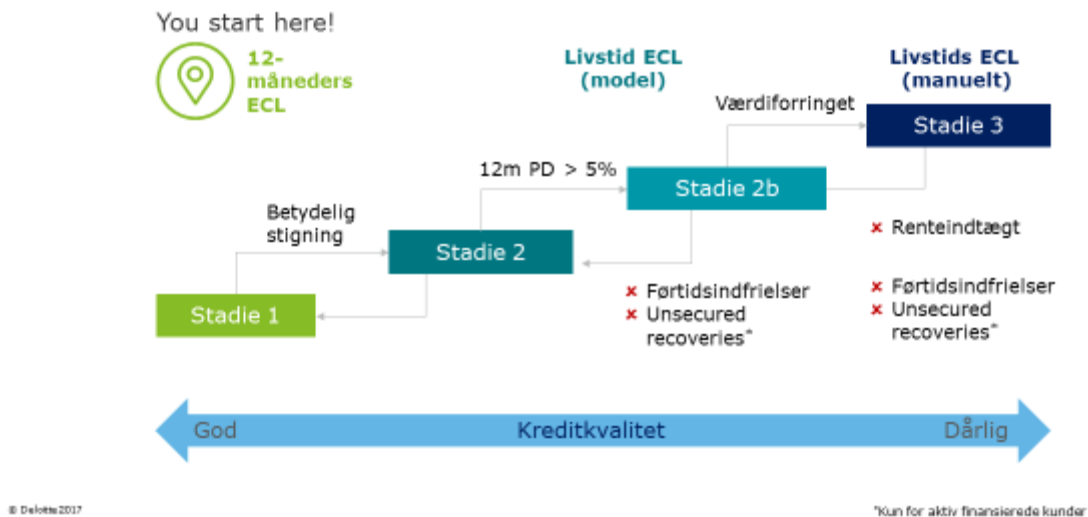
3. Regnskabsmæssige forhold

3.1 Oplysninger omkring IFRS 9 i 2017 regnskabet

EU godkendte i november 2016 den af IASB udsendte version af IFRS 9, som introducerer nye principper for klassifikation og måling af finansielle aktiver og en mere fremadskuende måling af værdiforringelse på finansielle aktiver. I september 2017 vedtog Finanstilsynet en ændringsbekendtgørelse, som implementerer IFRS 9 i den danske regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter mv.

Ifølge IFRS 9 skal måling af finansielle aktiver, hvor hensigten er besiddelse med henblik på at inddrive kontraktuelle pengestrømme, ske med udgangspunkt i et forventet tabs-princip, i modsætning til de nugældende regler i IAS 39, som er baseret på et princip om faktisk indtrufne tab. Modellen kan beskrives med nedenstående figur:

Den danske regnskabsbekendtgørelse (4 stadier)

IFRS 9 gælder fra 1. januar 2018. Det bemærkes, at der i IAS 8 er krav om, at institutterne oplyser om den forventede regnskabsmæssige påvirkning af godkendte standarder, som endnu ikke er trådt i kraft. Det er Deloitte's opfattelse, at der for årsrapporten 2017 for institutter, der aflægger årsrapport efter IFRS, er krav om at oplyse arten af de forestående ændringer i anvendt regnskabspraksis, og en skønnet beløbsmæssig effekt af implementeringen. Såfremt en konkret vurdering af den beløbsmæssige effekt ikke kan foretages eller skønnes med rimelighed, er det Deloitte's vurdering, at institutterne skal forklare årsagen hertil samt oplyse om bedste skøn for udviklingen i nedskrivningerne med en angivelse af et interval for usikkerheden ved det anlagte skøn.

Vi har som inspiration udarbejdet et eksempel som skal tilpasses det enkelte pengeinstitut på baggrund af kompleksitet og størrelse:

IFRS 9 bliver implementeret for regnskabsåret 2018. Standarden introducerer en mere fremadskuende måling af værdiforringelse på finansielle aktiver baseret på forventede tab i aktivets levetid, i modsætning til den aktuelle tilgang, som baseres på konstaterede tab. Standarden kræver, at instituttet indregner 12-måneders forventede kredittab ved første indregning samt en fremskudt indregning af forventede kredittab i hele levetiden.

Instituttet har med udgangspunkt heri samt i samarbejde med datacentralen, foretaget en vurdering af den beløbsmæssige effekt af de ændrede nedskrivningsregler. På baggrund af dette arbejde og nuværende forventninger til de nationale fortolkninger af IFRS 9 er ledelsens vurdering, at den beløbsmæssige effekt af implementering af IFRS 9 for så vidt angår udlånsaktiviteten udgør ♥ mio.kr.

IFRS 9 træder i kraft fra 1. januar 2018, hvorefter instituttet forventer at implementere standarden, gældende for regnskabsåret 2018.

Pengeinstituttet skal endvidere oplyse arten af de væsentlige ændringer, implementeringen af IFRS 9 vil have på anvendt regnskabspraksis. Dette afsnit skal tilpasses det enkelte institut og skal beskrive den konkrete løsning, som er implementeret, herunder modelvalg og usikkerheder.

Det er Deloitte's vurdering, at institutter, der aflægger årsrapport efter regnskabsbekendtgørelsen, alene vil skulle oplyse den forventede regnskabsmæssige påvirkning af implementeringen af IFRS 9 i ledelsesberetningen, dog uden at det vil påvirke detaljeringsgraden af oplysningerne der afgives.

4. Reguleringsmæssige forhold

4.1 IFRS 9's indvirkning på kapitalkravene

Implementeringen af IFRS 9 markerer et fundamentalt skifte i regnskabsreglerne for måling af nedskrivninger. Ændringerne vil have effekt på kapitalen og ville – hvis der ikke indførtes en indfasningsordning - på dag 1 efter indførelsen have en stor indvirkning på den egentlige kernekapital.

Som følge heraf blev der den 25. oktober 2017 vedtaget en overgangsordning, som skal indfase indvirkningen på den egentlige kernekapital over en årrække. Denne indfasning sker over 5 år og sikrer, at der kommer en gradvis indvirkning på den egentlige kernekapital.

Ordningen giver mulighed for at vælge en femårig overgangsperiode, hvor instituttet kan tilbageføre indvirkningen af dag 1 effekten ved opgørelsen af den regulatoriske kapital. Dette vil i princippet fungere som et tillæg til den egentlige kernekapital. Der er endnu ikke en endelig afklaring af, hvordan overgangsordningen kommer til at fungere. Der arbejdes i øjeblikket med to modeller, en statisk model, hvor tillægget mindskes løbende frem mod 2022 og en dynamisk model, hvor tillægget afgøres ud fra forskellige parameter.

4.2 Nedskrivningsegne passiver

NEP (nedskrivningsegne passiver) er et yderligere kapitalkrav, som overordnet er implementeret for at begrænse skaderne i samfundsøkonomien som følge af afvikling af nødlidende institutter. Modsat kravene til kapitalinstrumenter, der kan indgå i kapitalgrundlaget, kan NEP opfyldes ved udstedelse af obligationer med kortere løbetider (minimum 1 års restløbetid).

Der har i Danmark været et ønske fra både regulatorer og banksektoren om, at modellen for nedskrivningsegne passiver skal hjælpe med til, at en markedsløsning (f.eks. fusion) vil være mulig ved indgriben i et nødlidende institut. Derfor er de danske krav til nedskrivningsegne passiver generelt højere end kravene i andre EU-lande, som har en konkursmodel for mål som afviklingsmodel. For at fremme mulighederne, for at en markedsløsning bliver gennemført på et nødlidende institut, er det endvidere Finanstilsynets forventning, at udtrædelsesgodtgørelser i datacentralerne bliver afskaffet i 2018, modsat vil de individuelle NEP-krav blive øget, hvis udtrædelsesgodtgørelser ikke er afskaffet. Det forventes, at NEP-kravet for små og mellemstore kreditinstitutter vil ligge på 3,5%-6 af instituttets risikoeksponeringer med et gennemsnit på 4,7% af de risikovægtede eksponeringer, som er kapital ud over nuværende solvensbehov og kapitalbuffer. NEP-tillægget vil bestå af et tabsabsorberingstillæg og et rekaptaliseringstiløb.

Tabsabsorberingstillæg

Beregningen af størrelsen af tillægget bliver opgjort efter en udvidet 8+ model, hvor der under den nuværende 8+ model laves hensættelser på 1 og 2c eksponeringer over 2% af kapitalgrundlaget. Dette vil under den udvidede model også gælde for eksponeringer over 0,5% af kapitalgrundlaget. I beregningen af den udvidede kapitalhensættelse fratrækkes værdien af kapitalfradraget for sektoraktier efter anvendelse af et 10% hair cut på værdien af sektoraktierne. Baseret på den opgjorte kapitalhensættelse beregnet efter den udvidede 8+ model, bliver institutterne inddelt i grupper med faste tabsabsorberingstillæg, således at det oplyste gennemsnits NEP-krav opnås.

Rekapitaliseringsbeløb

For institutter med en balancesum på under €3 mia., vil rekapitaliseringsbeløbet beregnes som 8% af de risikovægtede eksponeringer på udlån og garantier over 5 mio.kr. i bonitetskategorierne 1, 2c og 2b relativt til instituttets samlede risikovægtede eksponeringer.

Rekapitaliseringsbeløbet bliver beregnet forskelligt for institutter med balance under/over €3 mia., hvor der generelt vil være et højere rekapitaliseringsbeløb for institutter med en balancesum over €3 mia., da rekapitaliseringsbeløbet vil bestå af et ekstra tillæg for disse institutter.

Indfasning og Finanstilsynets reaktionsmønster ved brud på NEP-krav

Baseret på Finanstilsynets initiale simuleringer er forventningen, at NEP-kravene vil være fuldt indfaset ultimo 2022, men vil årligt blive revurderet, således den fulde indfasning rykkes til ultimo 2024. Der vil i indfasningsperioden årligt blive stillet et NEP-krav, og stigningen år for år vil for kapitalkonserveringsbufferen og NEP-tillægget maksimalt udgøre 1,25% point pr. år for det enkelte institut.

Ved brud på NEP-kravene vil Finanstilsynets første reaktion som udgangspunkt være, at der bliver givet en frist for opfyldelse af kravene, enten ved kapitaltilførsel eller frasalg af aktiver. Alternativet til dette vil være, at instituttet opsøger fusionsmuligheder med et mere solidt institut, hvor Finanstilsynet med deres "bail-in" beføjelser har mulighed for at påbyde et institut, at opsøge potentielle købere. Sidste udvej kan være overdragelse af kontrollen til Finansiell Stabilitet, men kun hvis andre løsninger er udtømte eller ikke vurderes holdbare.

Deloitte.

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, consulting, financial advisory, risikostyring, skat og dertil knyttede ydelser til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Deloitte betjener fire ud af fem virksomheder på listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®, gennem et globalt forbundet netværk af medlemsfirmaer i over 150 lande, der leverer kompetencer og viden i verdensklasse og service af høj kvalitet til at håndtere kundernes mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Vil du vide mere om, hvordan Deloitte omkring 245.000 medarbejdere gør en forskel, der betyder noget, så besøg os på Facebook, LinkedIn eller Twitter.

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar, og dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder. Hvert medlemsfirma udgør en separat og uafhængig juridisk enhed. Vi henviser til www.deloitte.com/about for en udførlig beskrivelse af den juridiske struktur i Deloitte Touche Tohmatsu Limited og dets medlemsfirmaer.